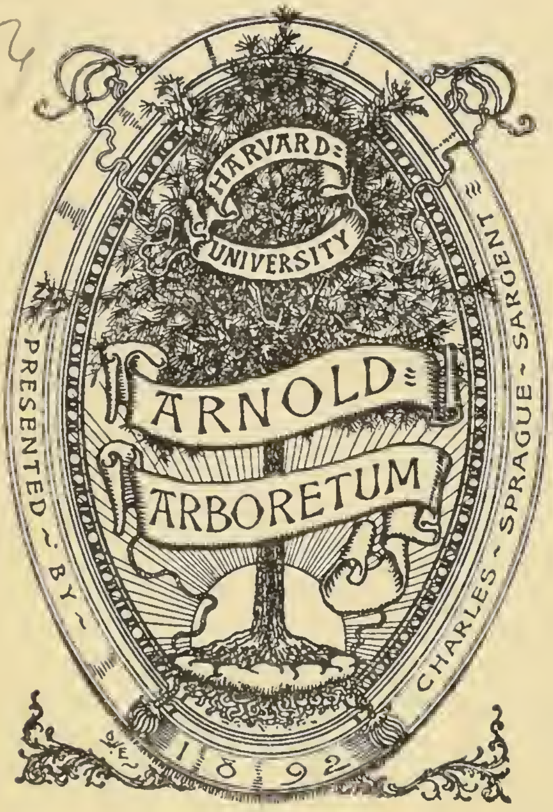
FL
43
L56

3 2044 106 451 990

FL
43
L54

F 843
L56

PLANTAS
CIRCA LIPSIAM NVPER INVENTAS
DESCRIBIT

ET

VIRO

CLARISSIMO DOCTISSIMO

CAROLO FRIDERICO
STRVVE

MEDICINAE BACCALAVREO DIGNISSIMO

SVMMOS IN ARTE MEDICA HONORES

NOMINE

SOCIETATIS DISPVTATORIAE

SVB PRAESIDIO

VIRI PRAENOBILISSIMI EXPERIENTISSIMI

IOANNIS GOTTFRIED LEONHARDI

PHIL. ET MED. DOCT.

FLORENTIS

GRATVLATVR

AVGVSTVS FRIDERICVS GVILIELMVS ERNESTVS

IAHN

GEHRENA-THVRINGVS

MEDICINAE BACCALAVREVS

LIPSIAE A. D. XVIII. MART. MDCCLXXIV.

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

Mch. 1910
21940

Tantis certe regio noſtra, ob amoeniſſima prata nemoraque, gaudet deliciis, vt vel tardus Hiſtoriae Naturalis cultor inueſtigandarum agri Lipſienſis diuitiarum deſiderio abripiatur. Plantis imprimis elegantiſſimis ſolum noſtrum fertile ita abundat, vt, ſi numerum ſpecierum conſideres, Floris Europae ditiſſimis noſtra nihil cedere videatur. Eſt vero ea ſtirpium, ſponte naſcentium, conditio, vt, variis mutationibus expoſitae, vel numero imminuantur, vel augeantur. Tempeſtatum et aliorum infortuniorum iniuria non raro ita percelluntur, vt, qui hanc plantam hoc anno in eo loco inuenit, illam ſubſequente non amplius ibi deprehendat; quo fit, vt facile in tabulas emortuarum referantur. Sed res non ſemper ita ſe habet: etenim plantae, iniquitate ventorum, pluuiarum atque ſiccitatis nimiae debilitatae, ineptae redduntur protrudendis ſuperbis floribus; radice vero denuo conualeſcente, inſequente anno flores iterum propellunt, licet antea mortem mentirentur. Hoc ita ſaepe fieri, quicunque accuratius attendat, facile perſpiciet. Tanta vero fuit Celeberrimorum BOEHMERI et SCHREBERI in conquirendis ſoli noſtri plantis induſtria, vt vix, quod oculis horum Virorum perſpicaciſſimis ſe-

ſe ſubduxerit, mihi, vlterius perluſtranti, ſupereſſe videretur. Interim tamen numerus earum, quas deinceps enumerabo, clare monſtrabit, me in indagandis quibusdam nouis non ita infelicem fuiſſe. Adieci vero et quasdam extra limites, a CEL. BOEHMERO poſitos, habitantes, quae vel inſigni raritate, vel formoſa venuſtate ſeſe commendant, quasque benignitati Cl. BOERNERI A. M. amici aeſtumatiſſimi debeo; nixus exemplo CEL. SCHREBERI, cuius doctiſſimi Viri veſtigia, vt in aliis, ſic et in hac re, premere, e re mea ſemper eſſe putaui. Indicabo nunc illas Linnaeano, licet interrupto, ordine.

1. HIPPVRIS *(vulgaris) Linn. Sp. Pl. p. 6. Fl. Lapp. 1. Fl. Suec. 2. 2. Hort. Cliff. 3. Roy. lugdb. 205. Hall. hiſt. n. 1572.* Equiſeti facie planta. *Seguier Veron.* I. p. 102. T. 2. *Iacqu. Auſtr. p. 1.* Equiſetum paluſtre breuioribus foliis polyſpermum. *Bauh. pin. 15.* Polygonum femina. *Cam. epit. 689.* Limnopeuce. *Cord. Vaill. mem. 1719. T. 1. f. 3.* Copioſe ad *Knapendorf am Rande des Teichs*, Maio, perennis.

2. VERONICA *(proſtrata)* racemis lateralibus, foliis ouato - oblongis, ſerratis, caulibus proſtratis. *L. Sp. Pl. 17.* Veronica foliis imis ellipticis, dentatis, ſupremis lanceolatis, ex alis racemoſa. *Hall. hiſt. n. 538.* Veronica anguſtifolia minor. *Riu. T. 95. I. Bauh.* III. 287. Chamaedrys incana ſpuria minor anguſtifolia. *Bauh. pin. 249. prodr. 117.* Creſcit *auf dem Laemmerberge* ad *Schkopa* copioſe, Maio, perennis. Variat ibidem flore carneo et caeruleo.

3. HORDEVM *(hexaſtichon)* floſculis omnibus hermaphroditis ariſtatis, ſeminibus ſexfariam aequaliter poſitis. *L. Hort. upſ. 23. Sp. Pl. 125.* Hordeum ſpica polyſticha, floribus omnibus hermaphroditis, longe ariſtatis. *Hall. hiſt. n. 1534.* Hordeum hexaſtichon. *Bauh.* Seritur in agris *auf den Spitalfeldern*, nouiſſime introducta, annua.

4. GLAVX *(maritima)* foliis elliptico oblongis. *L. Fl. Lapp. 72. Sp. Pl. 301. Hort. Cliff. 43. Fl. Suec. 199. 210. Roy. lugdb.*

lugdb. 417. Alſine bifolia, fructu coriandri, radice geniculata. *Loeſel. pruſſ. 13. t, 3.* Glaux maritima. *Bauh. pin. 215.* Ad ſalinas Ketſchauienſes inuenit D. D. KNOLLE. Floret Iunio. Amat loca graminea, in hortis culta, locis non niſi viget opacis.

5. HYDROCOTYLE *(vulgaris)* foliis peltatis, vmbellis quinquefloris. *L. Sp. Pl. 338.* Hydrocotyle foliis peltatis, orbiculatis, vndique emarginatis. *Hort. Cliff. 88. Fl. Suec. 221, 234. Roy. lugdb. 93. Leyſ. hal. 44.* Hydrocotyle foliis rotundis, emarginatis, petiolis centralibus, vmbellis faſtigiatis. *Hall. hiſt. n. 812.* Cotyledon paluſtris. *Dodon. pempt. p. 133.* Ad radices alnorum in pratis vdis *bey Schoenfeld*, etiam *hinter Gundorf am Graben*, floret Iunio, Iulio, perennis.

6. HERACLEVM *(alpinum)* foliis ſimplicibus, floribus radiatis. *L. Sp. Pl. 359.* Sphondylium foliis ſubrotundis, glabris, obtuſe ſemitrilobis. *Hall. hiſt. n. 810.* Spondylium alpinum glabrum. *C. B. prodr.* p. 83. Sphondylium montanum glabrum, albo flore. *Barr. ic. 55. minus bona.* Habitat in pratis vdis ad *Knapendorf*, floret ſub finem Auguſti, rariſſimum. Caulis nudus, glaber; folia longe petiolata, terna, intermedium trilobum, ſerraturis ſpinula tenui terminatis. Pedunculi partiales molli villo pubeſcentes. Inuolucra partialia non dimidiata, foliolis quinis ad octo, linearibus, acutis, duobus vel tribus umbellula longioribus.

7. ROSA *(villoſa)* germinibus globoſis aculeatis, pedunculis hiſpidis, caule aculeis ſparſis, petiolis aculeatis, foliis tomentoſis. *L. Sp. Pl. 704.* Roſa ſpinis rectis, foliis quinis tomentoſis, pinnis rotundis, ſpinoſis. *Hall. hiſt. n. 1105.* Roſa pomo ſpinoſo, folio et caule hirſuto. *I. B. II. p. 38.* Roſa ſylueſtris pomifera maior. *Bauh. pin. 484.* Floret Maio, *auf dem Gickerlingsberge.* Frutex. Cl. LESKE A. M. inuenit atque mecum communicauit.

8. POTENTILLA *(recta)* foliis ſeptenatis lanceolatis ſerratis vtrinque ſubpiloſis, caule erecto. *L. Sp. Pl. 711.* Fragaria caule erecto, foliis quinis et ſeptenis, acute ſerratis.

 Hall.

Hall. hiſt. n. 1121. Quinquefolium montanum rectum hirſutum luteum. *Garidell. T. 83.* Plantae huius, quam Cel. SCHREBER hic non amplius creſcere affirmat, iterum quaedam ſpecimina indicato a Celeb. BOEHMERO loco inueni, ſicque Florae noſtrae reſtituendam putaui. Potentilla recta omnino caute a *P. hirta* L. diſtinguenda eſt, illa erecta, piloſa, foliis profunde dentatis, ſublanceolatis, petalis amplioribus pallide aureis; haec magis piloſa, pedunculi laterales, calycina folia corolla longiora, corolla aurea. Prior in hortum introducta inſigniter mutatur.

9. LEPIDIVM *(Iberis) L. Sp. Pl. 900.* Lepidium foliis lanceolato - linearibus ſerratis. *Hort. Cliff. 331.* Lepidium floribus diandris, tetrapetalis, foliis inferioribus lanceolatis ſerratis, ſuperioribus linearibus integerrimis. *Roy. lugdb. 334.* Naſturtium foliis imis pinnatis, inciſis ſuperioribus linearibus integerrimis. *Hall. hiſt. n. 507. Blakwell T. 312.* Iberis latiore folio. *Bauh. pin. 97. Matthiol. p. 293.* Habitat prope officinam lateritiam Meiſdorfienſem, Iulio, perennis.

10. LVPINVS *(albus)* calycibus alternis inappendiculatis: labio ſuperiore integro, inferiore tridentato. *Hort. Cliff. 499. Hort. upſ. 209. Mat. med. 350. Roy. lugdb. 366.* Lupinus ſatiuus flore albo. *Bauh. pin. 347. Cluſ. hiſt. 2. p. 228.* Lupinus flore albo. *Riu. tetrapet.* Vix in noſtris terris vera ciuis, inueni tamen in pratis vdis ad *Schoenfeld an dem Teich*, enatam forte ex ſeminibus illic amiſſis; annua.

11. ERVVM *(monanthos)* pedunculis vnifloris. *L. Sp. Pl. 1040.* Vicia pedunculis vnifloris, foliolis integerrimis, ſtipulis alternis dentatis. *Hort. upſ. 219.* Lens monanthos *Herm. lugdb. 360.* Creſcit haec planta ruthenica inter ſegetes *hinter dem Oberholze*, cum cerealibus ex aliis locis forte aducta. Floret Iunio, annua. Colitur quoque paſſim in agris circa Leucopetram, Numburgum et Cizam, habetur inter leguminoſa eſculenta, quae ſapore dulci ſeſe commen-

mendant. Folia linearia, longiuſcula, apicibus tridentatis. Stipulae in capillaria fila laciniata. Pedunculi longitudine fere foliorum. Segmenta calycina ad dimidiam corollae partem pertingentia. Corolla pallide caerulea, venulis verſus apicem purpureo-nigris.

12. ASTRAGALVS (*Cicer*) *L. Sp. Pl. 1067.* Aſtragalus leguminibus ſubgloboſis, floribus ſpicatis, caule erecto. *Hort. Cliff. 362.* Aſtragalus cauleſcens proſtratus leguminibus ſubgloboſis inflatis mucronatis piloſis. *Hort. upſ. 220.* Cicer ſylueſtre. *Cam. epit. 205.* Cicer ſylueſtre foliis oblongis hiſpidis, maius. *Bauh. pin. 247.* Habitat ad *Schkopa auf den Bergen* et alibi ibidem copioſe, floret Iunio, perennis. Foliorum paria 11 ad 12 ouato-oblonga, pubeſcentia. Radix longe lateque in terra reptat.

13. ASTRAGALVS (*arenarius*) *L. Sp. Pl. 1069.* Aſtragalus ſubcauleſcens procumbens, floribus racemoſis erectis, foliis tomentoſis. *Fl. Suec. 2. n. 659.* Aſtragalus pedunculis folia villoſa aequantibus, floribus erectis, caulibus procumbentibus. *It. ſcan. 108.* Aſtragalus incanus paruus noſtras. *Raj. angl. 3. p. 326. T. 12. f. 3.* peſſima. Habitat in locis apricis aridis ad *Schkopa* copioſe, Iunio, perennis. Flores in faſciculum congeſti, caerulei, calycibus ciliis nigris barbatis.

14. TRIFOLIVM (*filiforme*) *L Sp. Pl. 1088.* Trifolium ſpicis ſubimbricatis, vexillis deflexis perſiſtentibus, calycibus pedicellatis, caulibus procumbentibus. *Fl. Suec. 764.* Trifolium lupulinum minimum. *Moriſ. hiſt. 2. p. 142. Raj. angl. 3. p. 331. T. 14. f. 4.* Habitat in pratis *um den Bieniz* non infrequens. Caute diſtinguendum a Trifolio procumbente Linn.

15 LOTVS (*maritimus*) *L. Sp. Pl. 1089.* Lotus leguminibus ſolitariis membranaceo-quadrangulatis, foliis glabris, bracteis lanceolatis. *It. oel. 143. Leyſ. hal. 672.* Lotus ſiliquoſa lutea, ſiliquis pinnatis ſtrictioribus. *Raj. hiſt. 967.*

Lotus

Lotus tetragonolobus maritimus flore luteo. *Barth. act. 2. p. 346.* Habitat *an dem ſüſſen Waſſerbrunnengraben* ad *Knapendorf*, minus frequens, floret Iunio, perennis. Simillimus L. ſiliquoſo Linn. ſed maiora fere omnia, foliis magis obtuſis, alternis, laete virentibus, rarius piloſis, caule rigidiore, hinc inde angulato.

16. MEDICAGO (*ſatiua*) *L. Sp. Pl. 1096.* Medicago pedunculis racemoſis, leguminibus contortis, caule erecto glabro. *Hort. Cliff. 377.* Medicago caule erecto, foliis oblongis ſerratis, racemis erectis, ſiliquis planis, iterato contortis. *Hall. hiſt. n. 382. Moriſ. II. ſ. 2. Tab. 16. f. 2.* Medica legitima. *Cluſ. hiſt. I. p. 242.* Foenum burgundicum *Lob. ic. 2. p. 36.* Habitat *in der Sandgrube*, Iunio, Iulio, perennis.

17. SCORZONERA (*humilis*) caule ſubnudo vnifloro, foliis latolanceolatis neruoſis planis. *Hort. Cliff. 382. Sp. Pl 1112.* Scorzonera caule nudo vnifloro, foliis lanceolatis. *Hall. hiſt. n. 10.* Haec definitio cum noſtra exacte conuenit. *Cluſ. ic. p. 635. Hill. vegetable Syſtem. III. T. 127.* Habitat *im Bieniz*, floret Iunio, Iulio, perennis. Folia in noſtra, vt in *plantagine lanceolata*; eſt certe inſignis varietas *Scorzonerae humilis L.*

18. SENECIO (*erucifolius*) corollis radiantibus, foliis pinnatifidis dentatis ſubhirtis, caule erecto. *Fl. Suec. 2. n. 750. Sp. Pl. 1218.* Iacobaea altiſſima, foliis erucae artemiſiaeue ſimilibus et aemulis. *Rupp. Ien.* 164. Iacobaea incana repens. *Barr. rar.* 1075. t. 153. Iacobaea incana altera. *Bauh. pin. 131.* Habitat *auf der Wieſe hinter der Funkenburg*, copioſe, floret aeſtate, perennis.

19. ASTER (*acris*) *L. Sp. Pl. 1228.* Aſter foliis lanceolato-linearibus ſtrictis integerrimis planis, floribus corymboſis faſtigiatis, pedunculis folioſis. *Gouan. Fl. monſp. 442.* Aſter caule erecto vmbellifero, rarius ſimplicibus foliis ligulatis. *Sauvag. monſp. 154. Garid. aix. 47. T. II.* Aſter tri-

polii

polii flore. *Bauh. pin. 267.* Habitat ad margines agrorum ad *Leſſen* frequens, floret Auguſto, perennis.

20. INVLA (*britannica*) *L. Sp. Pl. 1237.* Inula foliis amplexicaulibus, lanceolatis diſtinctis ſerratis ſubtus villoſis, caule ramoſo, villoſo erecto. *Fl. Suec. 2. n. 756.* Aſter foliis ſubhirſutis, radicalibus petiolatis, ellipticis, caulinis ſeſſilibus, lanceolatis, calycinis peranguſtis. *Hall. hiſt. n. 78.* Conyza aquatica Aſteris flore aureo. *Bauh. pin. 266. prodr. 124.* Habitat *um den Bieniz* parum frequens, viget Auguſto, perennis. Plantam, quam hic indicamus, ad *Inul. britannic. Var. β. L.* ſpectare putamus. Folia ſuperius ſcabra, inferius valdopere villoſa, caulem amplectentia, baſi auriculata. Caulis molli, eaque copioſa lanugine pubeſcens, ſubtriflorus, radiis floris peranguſtis; ſquamulae calycinae exteriores apice xerampelinae.

21. CENTAVREA (*phrygia*) *L. Sp. Pl. 1287.* Centaurea calycibus ciliatis; ciliis ſetaceis recuruatis. *Hort. Cliff. 422. Roy. lugdb. 139.* Cyanus foliis ſubhirſutis, ouato-lanceolatis, amplexicaulibus, dentatis, plumulis calycinis reflexis. *Hall. hiſt. n. 188. Hill. IV. T. 34.* Iacea latifolia et anguſtifolia, capite hirſuto. *Bauh. pin. 271.* Creſcit *in dem Bieniz* non rara, floret Iulio, perennis.

22. VIOLA (*montana*) *L. Sp. Pl. 1325.* Viola caulibus erectis, foliis cordatis oblongis. *Fl. Suec. 2. n. 787.* Viola caule lato, erecto, foliis ellipticis crenatis, ſtipulis ſemipinnatis. *Hall. hiſt, n. 567.* Viola foliis ouato lanceolatis, caule erecto, ſtipulis dentatis. *Roy. lugdb. 430.* Viola martia arboreſcens purpurea. *Bauh. pin. 199. Garid. T. 99. Hort. Aichſt. vern. ord. 5. T. 5. f. 3. In dem Holze zu Schkopa,* rariſſima, Maio, perennis.

23. LYCOPODIVM (*annotinum*) foliis ſparſis quinquefariis ſubſerratis, ſurculis annotino-articulatis, ſpicis terminalibus glabris erectis. *L. Sp. Pl. 1566.* Lycopodium

ramis prolixis, ſpicis ſeſſilibus, foliis linearibus ſubſerratis. *Hall. hiſt. n. 1720.* Lycopodium elatius iuniperinum, clauis ſingularibus ſine pediculis. *Dill. muſc. 455. t. 63. f. 6.* Muſcus foliis iuniperinis. *Tournef. Inſt. p. 553.* Muſcus foliis retroflexis. *I. Bauh. hiſt. III. p. 767.* Reperitur *in der Heide zu Düben*, haud infrequens.

24. RICCIA (*fluitans*) frondibus dichotomis lineari-filiformibus *L. It. ſcan. 241. Sp. Pl. 1606.* Iungermannia fronde plana pinnata, dichotoma, ramulis breuiſſime bicornibus. *Hall. hiſt. n. 1886.* Lichenaſtrum aquaticum fluitans tenuifolium furcatum. *Dill. muſc. 231. t. 74. f. 47. Petiu. muſ. n. 243.* Habitat in limoſis vdis ad *Leutſch*, nec non in horti Apeliani ambulacris, copioſius.

25. VLVA (*inteſtinalis*) *L. Sp. Pl. 1632.* Vlua tubuloſa ſimplex. *Fl. lapp. 458.* Vlua tubulis cylindricis, tubuloſis. *Hall. hiſt. n. 2128.* Tremella marina tubuloſa inteſtinorum figura. *Dill. muſc. 47. t. 9. f. 7.* Habitat in ſalinis Ketſchauienſibus. Craſſitiem calami ſcriptorii noſtra aequat.

26. CONFERVA (*reticulata*) filamentis reticulatim coadunatis. *L. Sp. Pl. 1635.* Conferua reticulata. *Dill. muſc. 20. t. 4. f. 14.* Muſcus aquaticus bombycinus retiformis. *Loeſel. pruſſ. 173. t. 54.* Habitat in ſtagno ad *Leutſch*, aliis conferuis immixta.

27. AGARICVS (*Trichopus*) pileo albo ſubſtriato, campaniformi: lamellis cum procero, ſetaceo, caudato ſtipite pariter albis. *Scopoli Fl. Carniol. II. n. 1493.* Agaricus exiguus albus: pileolo hemiſphaerico; petiolo ſetaceo longiſſimo. *Gleditſch meth. fung. p. 120. Hall. hiſt. n. 2349?* Fungus minimus candidus; pileolo hemiſphaerico, pediculo altiori, capillaceo. *Michel gen. plant. p. 147. n. 35.* Inter Hypna varia, praecipue ex alis foliolorum *Mnii paluſtris* L, af-

L. aſſurgit, ſub finem Septembris inueni *im Roſenthal* et alibi, rarius.

28 CLAVARIA — — — caule ramisque cylindricis, ſine craſſeſcente. *Hall. hiſt. n. 2196?* Habitat in trunco arboris cuiusdam emortuo *vor der Schoenfelder Mühle.* Subterranea haec planta, aſpectu valde mirando, ſiſtit congeriem ramorum nigerrimorum, hinc inde anaſtomoſes inter ſe alentium. Rami laterales magis cylindrici, cortice vario modo tuberculato, a corpore lignoſo facile ſecedente, in ramos craſſiores abeunt. Corpus hocce lignoſum tenax, lentumque, colore cinnamomeo. An radix cuiusdam Clauariae? Vix videtur; namque, licet hunc truncum, hancque in illo naſcentem plantam ſaepius viſitauerim, tamen nulla Clauariae veſtigia ibi inuenire potui. Primus, qui de hac inſolita planta quidquam prodidit, fuit ERASMVS BARTHOLINVS. Vid. *Miſcellan. med. phyſ. ann. 2. Obſeru. 170. Francof. et Lipſ. 1688. 4.* cum icone appoſita, quae noſtram plantam egregie exprimit.

Haecce fere erant, quae occaſione hac ſcribendi data, indicare placuit. Supereſt, vt nos pauliſper ad TE, VIR DOCTISSIME, ORNATISSIMEQVE AMICE conuertamus. Eruditio TVA pariter, ac morum TVORVM humanitas, quibus TIBI amorem PRAESIDIS noſtri, omni vt par eſt, obſeruantia colendi, atque COMMILITONVM meorum ſuauiſſimorum conciliaſti, longe abhinc laudum materiem copioſam praebuere. Creuit ille amor eo alacrius, quo maiora TVI erga nos amoris ſpecimina edidiſti et quo plures TECVM miſcuimus ſermones. Iter itaque, quod nunc paras in patriam, erit nobis non, niſi dolor, amicum noſtrum pectus lancinans. Cum vero conditio rerum TVARVM ita comparata ſit, vt TE nulla amicitiae vi ad nos retrahere valeamus, nihil potius atque antiquius in votis habemus, vlterius protracto erga quemque noſtrum amore TVO. Sis itaque poſt exantlatos labores academicos, quo-

rum praemia ſplendida hodie reportas, feliciſſimus; colluuiem morborum, ciuibus TVIS infeſtorum, proſpere ac iucunde propellas, quod ars, quam ita aſſidue, ita improbe coluiſti, certiſſime praeſtabit. Praeterea et nos, qui TE ardentiſſime amauimus, amare pergas.